

שבת קודש, תשע"ב
פרשת תולדות
טז
עלון מס. 99

הגיליון יוצא לאור בסיוע
ידידנו הדגול
ר' אילן כהן צדק שיח'
להצלחתו בכל העניינים

בית ה'

נקודה למחשבה - עמונה ומאירה בפתיחה לפרשה

הדברים החשובים בחיים

הרצאה יוקרתית אקדמאית שנערכת עבור עלית עולם העסקים בעולם - הופכת לשדה ניסויים מוחשי שמזכיר מעבדה בבית ספר לפיזיקה. המרצה, שולף מתחת לדוכן הנואמים: מיכל זכוכית, אבנים, גרגירי חצץ, חול, וקנקן-מים. מן הניסוי לומדים המאזינים - מהו סדר העדיפויות האידיאלי בחיים...

"נכון!", הסכים עימו איש האקדמיה הישיש. הוא שחה ארצה והוציא משם סיר עמוס גרגירי חול, בריכוז רב הוריק את החולות בין האבנים ואבני החצץ - ושאל שוב את הקהל: "האם המיכל מלא?"

"לא!", ענו המחוננים פה-אחד.

כפי שציפו - נשלף מן קרקעית אולם ההרצאות כד מים גדול. תוך דקה הוא רוקן אל מיכל הזכוכית - עד שהמים הגיעו אל שפת העליונה.

צמרת עולם העסקים האמריקאי - הביטה מהופנטת במעשיו המוזרים לכאורה של המרצה החכם. בחושיהם המפותחים הבינו הכל כי גלום בהם תובנה מסוימת הקשורה לנושא תכנון מרחב הזמן בחיי היומיום. עם זאת הם לא יכלו להצביע בדיוק להיכן בדיוק חותר הפרופסור המכובד. זה הרים את עיניו מן המוצגים ופנה אליהם: "ובכן, איזו אמת אנחנו יכולים ללמוד מן הניסוי הנוכחי?"

אחד מן המבריקים שבחבורה שהיה בעל תפיסה מהירה במיוחד - ירה את התשובה הבאה:

"למדנו מכאן, כי ככל שהיומן העסקי שלנו נראה על פניו - צפוף במטלות ופגישות, עדיין אם נתאמץ נוכל לספח אליו התחייבויות נוספות - שיצפפו עוד יותר את הלו"ז המאתגר שלנו, וכך נצליח להפיק מעצמינו את המיטב."

"לא!", הסתייג מדבריו המרצה - בנחישות וברגישות, "האמת הגדולה שמונחת לפנינו היא שאם לא נכניס את האבנים הגדולות למיכל תחילה - לא נצליח לעולם להוסיף אחריהן את השאר."

דממה מוחלטת השתלטה על אולם ההרצאות. המנכ"לים ניסו לאמץ את מוחם אודות המשמעות העמוקה אליה רומז הפרופסור - ולשווא. הוא חש במבטיהם השואלים והתחיל להסביר את הכל...

"מה הם הדברים החשובים בחיים? אושר, בריאות, השכלה, משפחה, חינוך, ידידים, שמחה, סיפוק, כוח נתינה ועוד. אלו

תחושת הדריכות ששררה באולם ההרצאות הגיעה לשיאה. על כסאות ספורים ישבו בכירי תאגידי הענק של חברות מובילות בארה"ב והביטו במרצה הישיש שעמד על דוכן הנואמים וסקר אותם אחד לאחד. הם היו מוכנים לרשום כל מילה שתצא מפיו של הפרופסור הזקן. אך הוא לקח לעצמו את הזמן והעביר במשך דקות ארוכות את מבטו האיטי בין הנוכחים. את המתח היה ניתן לחוש ולמשש בחלל האוויר.

המקום בית-הספר "קלוג" (Kellogg) שנמצא באוניברסיטת נורת'ווסטרן, אילינוי. אחד המוסדות האקדמאיים המובילים בעולם למינהל עסקים. הפעם אירח המוסד היוקרתי יום עיון מיוחד עבור קבוצה נבחרת של עשרים מנהלים נבחרים אותו מרצה הזמן לשאת הרצאה מתוך עשר בנושאי: "תכנון זמן יעיל בעידן המודרני", הוקצבה לו שעה אחת בלבד לשאת את דבריו. הוא הופיע בזמן בדיוק נמרץ, עלה על הדוכן, והביט ארוכות בפני האליטה המינהלית - האמריקאית שהמתינה בכיליון עיניים למוצא פיו של המומחה...

"אנו עומדים לערוך ניסוי!", פתח סוף-סוף הפרופסור את דבריו.

מול פרצופם הנדהם של הנוכחים, מתחת לדוכן שחצץ בינו לביניהם - הוציא המרצה מיכל זכוכית גדול והניח אותו בעדינות לפניו על השולחן שלידו. אחר כך הוא התכופף אל רצפת האולם, ושלף משם תריסר אבנים. כל אחת מהן הייתה כגודל כדור טניס והן הושמו בזהירות מרבית אל תוך המיכל. כאשר הוא התמלא לגמרי, ולא היה ניתן להוסיף בו אפילו אבן אחת - הרים המרצה את עיניו באיטיות ושאל את המנהלים הנדהמים: "האם המיכל מלא?", "כן!" השיבו כולם, "האומנם?", הוסיף הוא לתהות.

שוב גחן האישי למטה ושלף משם קערה עמוסה באבני חצץ קטנות. לאט-לאט הוא שפך את תכולתה מעל האבנים שניצבו בתוך כלי הזכוכית, ניער קלות את המיכל ושאל: "עכשיו המיכל מלא או לא?"

"כנראה שלא", שבר אחד מן המאזינים את השתיקה ההססנית.

ביטוי בעיסוקיו השגרתיים: חקלאות, גידול חסר תקדים של בקר וצאן [וכן כריית בורות אינטנסיבית לאספקת מים סדירה עבור כל אלה], תהילה וכבוד שהקנו לו מעמד של יוצא וברא בחצרות השליטים הקדמונים בימים ההם. כל אלו היו שוליים, זניחים, וזעירים כלפי הדברים החשובים בחיים אותם ראה יצחק לנגד עיניו כבר מתחילת דרכו המטאורית. בתור אחד שיישם את מונחי ההצלחה מתוך אספקט המוטו האישי ששרטטה השקפת העולם ותפיסת החיים האינדיבידואלית שלו. ומה הם באמת? תשובה: "אברהם הוליד את יצחק". כלומר, המאמין המונותיאיסטי הראשון בעולם, אברהם, היווה עבורו מפה ומצפן אובייקטיביים כדי למלא את מיכל חייו בערכים האמיתיים - בדוגמה האישית הנדירה שחווה כבן מול דמותו של אביו מולידו. זה ולא אחר היה בסיס הטון הפנימי העמוק של ההצלחה אותה הגדיר באופן אישי יצחק לעצמו, הצלחה שהולידה אותו כל פעם מחדש כדמות מקראית מיוחדת המייצגת בתוך כל השאר גם את קו השמאל במיסטיקה היהודית.

רק אחרי שיישם יצחק את האג'נדה של אביו ענק הרוח ונתן תשומת לב מספקת למשנתו הרוחנית שהותיר אחריו ושנחקה בתודעתו משחר נעוריו - אז נשאר לו מרחב תמרון להתפנות אל שאר הדברים שנתפסים כקנה מידה מצליחני בעיני הזרם האוניברסאלי השולט מסביב, החברה.

"חפשו את המילה 'הצלחה' בעשרה מילונים שונים ותמצאו עשר הגדרות שונות. מילון העולם החדש של ובסטר מגדיר הצלחה כ'צבירת עושר, תהילה וכולי', סוף ציטוט.

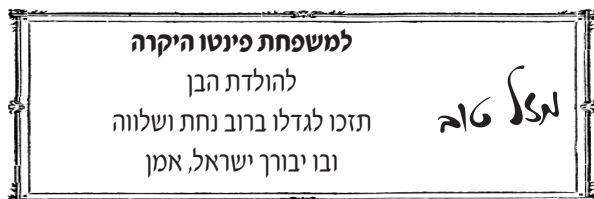
אם ההגדרה הזאת נכונה - באיזו מילה עלינו לתאר את הגברים והנשים המשוקעים כל כולם בקריירות שלהם... המקדישים את כל חייהם לגידול ילדים חכמים וישרים... התורמים בנדיבות לקהילה וחיים חיים למופת? האם עלינו להסיק כי הם אנשים טובים והגונים - אבל לא אנשים מצליחים?

לא על פי קנה המידה שלי - ואני גם מקווה שלא על פי קנה המידה שלכם... בעיני ההצלחה היא רק התהליך של הגשמת תקוותיך וחלומותיך - לא על פי קנה המידה שקובעת החברה - אלא על פי קנה המידה שאדם קובע לעצמו..."

מתוך האג'נדה של מושל מדינת ניו-יורק ה-53, ג'ורג' פטאקי כאמור, תובנה משמעותית זו - נרמזה כבר בפתיח פרשתנו.

מסרון

"מתחילים עם - הדברים החשובים"

הבסיס העיקרי והערכי של מערכת החיים שלכם. לא אגזים אם אקבע כי עליהם עומד הכל. לצידם ניצבים פרמטרים נוספים של תהילה, אגירת כסף, מוניטין, ועוד. צילם של אלו שנשען במידה רבה על סטיגמות חברתיות - חיוור לעומת ההצלחה האמיתית שמשקפת ברשימה הראשונה שמניתי לכם, רשימה שמבוססת על נתונים המאוגדים באישיות האדם כבן אנוש שוחר טוב מעצם הווייתו.

מה שאנו חייבים לזכור ולשנן כי תחילה אנו צריכים למלא את מיכל החיים שלנו באבנים הגדולות - הערכים השואפים להגשמת המהות העיקרית שלנו. הדברים האחרים שמשדרת לנו החברה אינם עולים בקנה מידה אחד עם הערכים הפרטיים שנמצאים בתוכנו אנו, הם משולים לאבני חצץ, חול, ומים, שהדגמתי לכם כאן אותם כתוספות לוואי הנספחות אל העיקר, האבנים הגדולות. אם ניתן עדיפות לקטנוניות הזאת ונעמיס על מיכל החיים שלנו את הדברים השוליים שהחברה משדרת לנו כסמל של ההצלחה, לא יישאר מקום אחר כך להכניס שם את הדברים הגדולים והחשובים באמת, חד וחלק...

דווקא משום כך, טרם תהליך או כניסה לצומת קבלת החלטות או ציונים מרכזיים בחיים - אתם צריכים לשאול את עצמכם את שאלת המפתח פורצת הדרך: 'מה הן האבנים הגדולות בחיים?' כאשר תזהו אותן אל תהססו להכניס אותם בעדיפות ראשונה אל מיכל החיים שלכם."

עיניו של הפרופסור הזקן שראו הרבה בחייו - נצצו עתה מאור של חכמת חיים. בתנועת יד קלה וידידותית בירך את שומעי לקחו המרותקים - ויצא באישיות מן האולם...

מאז ומעולם היו אנשים שעבורם ההצלחה הסתכמה בצורה פשטנית וברורה: הגשמת משאלות ומימוש ציפיות. עד היום הזרם הדומיננטי של החברה מכתוב על סדר היום כל מיני הגדרות מצועצעות כאלו ואחרות המבטאים הצלחה חיצונית ושטחית, כפי שאמר מנהיג זכויות האדם האפרו-אמריקאי הזוכה פרס נובל לשלום מרטין לותר קינג (1929-1968): "אנחנו נוטים לשפוט הצלחה על פי גובה המשכורת וגודל המכוננית - במקום לאמוד אותה על פי איכות השירות ויחסי האנוש שלנו."

לשם כך בפתיח פרשת השבוע שלנו - "תולדות", מציבה החכמה העליונה את קו המנהיגות שנקט סמל מידת הדין האנושית, יצחק, מידה דקדקנית מטבעה הרואה את הדברים לאשורם בפרספקטיבה עניינית הנוגעת ברבדים הנסתרים של תוכן הדברים. מידה המצטמצמת והמתמקדת באדם הפרטי ופחות בזרם האנושי ובברק החיצוני מסביב. "וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם - אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק." - כך נכתב שם לפני אלפי שנות דור בדיוק מקסימאלי. "ואלה", אלו, "תולדות", יצירות הפאר המונומנטאליות, הפרטיקולאריות, והאקסקלוסיביות שנכרכו באישיות: "יצחק בן אברהם", שכללו: שגשוג פיננסי שבא לידי

לתגובות: bethasheem@gmail.com מעוניינים ליישם את הדברים בחיי היומיום כמפתח לחיים טובים? 3 טיפים מחכים במיוחד עבורכם באתר "ערכים". גם בפייסבוק, רוצים לקבל את העלון ישירות אל תיבת האימייל שלכם? הגישו בקשה לכתובת הנ"ל והעלון כבר בדרך אליכם

בברכת "שבת שלום ומבורך" לכל הקוראים היקרים מאת העורך וכותב המאמרים - יונתן דדון

העלון מוקדש להצלחה בתורה ויראת שמים ולכל העניינים ברוחניות ובגשמיות של הילדים היקרים והנעימים חיים וויטאל וניתאי בני אילנית